

Gazeta Olsztyńska.

»GAZETA OLSZTYŃSKA« z bezpłatnym dodatkiem »GOŚĆ NIEDZIELNY« wychodzi trzy razy na tydzień: i to na wtorek, czwartek i sobotę. — Kosztuje kwartalnie w drukarni 80 fen., na pocztach 1 markę, z odnośnieniem w dom 1 m. 25 fen.

Ojców mowy, Ojców wiary
Brońmy zgodnie: młody, stary.

Za ogłoszenia płaci się 10 fenygów od miejsca wiersza korpusowego. Reklamy 15 fenygów od wiersza. — Listy adresować: »Gazeta Olsztyńska« Allenstein O./Pr. — Drukarnia znajduje się w ulicy Dolnej kościelnej (Unterkirchenstrasse) 12.

Dziś: Norberta.
Jutro: Roberta.
Pojutrze: Medarda.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Dziś wsch. słońca 3 35 zachód 8 21.
Jutro „ „ 3 35 „ 8 22.
Pojutrze księ. ws. 1 38 „ we dnie.

W sprawie bicia dzieci szkolnych

wydało ministerstwo oświaty rozporządzenie, które choć w części zapobiegnie nadużyciom, jakich się dotychczas dopuszczali bardzo często nauczyciele.

Przedewszystkiem młodym nauczycielom, którzy jeszcze nie zdali drugiego egzaminu i zatrudniani są tylko tymczasowo, wogóle nie wolno według własnego uznania wymierzać kar cielesnych.

W szkołach kilkoklasowych potrzeba także starszym nauczycielom do wymierzenia kary cielesnej pozwolenia rektora lub nauczyciela głównego, a w szkołach jednoklasowych upoważnienia inspektora szkolnego. Starsi nauczyciele mogą w nagłych wypadkach wymierzyć karę bez pytania, ale obowiązani niezwłocznie o tem donieść inspektorowi i podać powody.

Wolno bić tylko eienkim kijem lub różgą, ale nie liną, sztywnym kijem lub książką. Nie wolno też bić dzieci ręką po twarzy lub głowie, targać za uszy lub włosy, szturchać w piersi, plecy lub inne części ciała, szarpać lub wstrząsać przemocą itd. Nauczyciel, któryby to czynił, narazi się na karę.

Powodem kary cielesnej mogą być tylko ciężkie wykroczenia, a uciekać się do takiej kary należy tylko w ostateczności, kiedy inne środki nie wywierają wpływu na dziecko.

Nie wolno nauczycielom pod karą bić dzieci za to, że małe robią postępy lub słabo pojmują wykładaną naukę.

Na karę naraża się także nauczyciel, który bije dzieci za drobne przewinienia, przez lekomyślność lub wprost z przyzwyczajenia.

Taka jest treść rozporządzenia ministerialnego, które mianowicie w naszych stronach wielkie ma znaczenie i z pewnością nie mało się przyczyni do polepszenia stosunku między gminą i nauczycielami.

Ubolewamy, że nie ma w rozporządzeniu mowy o powoływaniu rodziców na świadków przy wymierzaniu kar cielesnych, ale i te przepisy są postępowaniem.

Co tam słyhać w świecie?

Niemcy. Prawo karzące robotnika więzieniem za namawianie do strejku i przeszkadzanie w robocie innym, którzy nie chcą należeć do strejku, już jest przygotowane i wkrótce przyjdzie pod obrady parlamentu. Jak donoszą gazety berlińskie już w czwartek rano przesłano je do biura parlamentu. Nowe prawo składa się z 11 paragrafów. Ponieważ obrady nad tym projektem będą trwać dosyć długo, preto przyjdzie on na porządek dzienny po odroczeniu parlamentu. Według prawa dawniejszego mógł być robotnik karany za wykroczenia tego rodzaju więzieniem trzymiesięcznym. Nowe prawo obostrza karę do całego roku. Najważniejszym jest paragraf pierwszy, według którego może być ukarany rukiem więzienia, kto innych zmusza groźbą, wyzwiskami, przemocą do przystąpienia do takich związków, które mają na oku podwyższenie płacy. Podług nowego prawa mają być obostrzone kary za zbiegowisko podczas strejku. — Gazety wolnomyślne piszą, że rząd dał teraz sposobność socyalistom do agitacji. Będą

teraz mieli za czem agitować, co im jest pożądane, bo w ostatnich czasach nie mieli nic nowego.

— Rząd chce ograniczyć prawo parcelacji gruntów, tak donoszą pisma wolnomyślne. Nie chodzi tu o ograniczenie parcelacji komisji kolonizacyjnej lub komisji rentowej, tylko o ograniczenie praw parcelowania towarzystwom i osobom prywatnym. Rząd rzekomo dla tego chce je ograniczyć, ponieważ się pokazało, że różni przedsiębiorcy wyyskują położenie i robią na parcelacji majątki. Jak wiadoma, dziś już przy parcelacji gruntów, gdy chodzi o wystawianie budynków, robią władze takie trudności, że trudno parcelacją przeprowadzić. Gdyby zostało wydane nowe prawo, wówczas parcelacja ustalaby zupełnie. Dla nas Polaków miałby ten zakaz także następstwa, że chyba już żaden robotnik polski nie dostałby parceli, bo wiadoma, że komisji kolonizacyjnej i innym rządowym instytucjom zależy na tem, aby powstawały kolonie niemieckie. Czy jednakowoż nowa ustawa zakazująca parcelowania osobom prywatnym przyjdzie do skutku i czy rząd wogóle taki projekt przedłoży, należy wątpić, bo miałby wśród Niemców samych dużo przeciwników.

— Brak robotnika w Prusach Wschodnich ma być bardzo dotkliwy. Właściciele dóbr skarżą się, że teraz robotnicy pobierają rentę, do roboty nie chcą chodzić, choć dawniej chodzili, że z robotnikiem z Królestwa Polskiego rychło się skończy, bo tamtejsi właściciele dóbr już poczynili odpowiednie kroki, aby rząd rosyjski zakazał wychodźstwa. Rólnicy niemieccy nie wiedzą, co poczną, gdy robotników z Polski rząd rosyjski nie wypuści.

— **Rosya.** W tych dniach położone będą fundamenty pod budowę dwóch kościołów katolickich mianowicie w Tobolsku i w Wiatce. W Tobolsku świątynia zostanie wzniesiona w stylu romańskim o jednej nawie z kaplicami, zakrytą, jedną wieżą większą i dwoma mniejszymi. W Wiatce zaś kościół z dwoma wieżycami w stylu odrodzenia o jednej nawie. W Równie budowa kościoła jest już na ukończeniu. Będzie to świątynia o trzech nawach, dwóch wieżach. Plany budowy powyższych trzech kościołów, wykonał architekt warszawski, Polak, Konstanty Wojciechowski. — Tak to z rozwojem potęgi rosyjskiej posuwa się w kierunku wschodnim żywioł polski, a z Polakami katolizym.

— **Francya.** We wielkich fabrykach w Le Creuzot we Francji wybuchł strejk, który pomimo usiłowań władz nie dał się powstrzymać. Pewna liczba strejkujących rzucała kamieniami na budynki fabryczne. Jeden żandarm został zraniony. Pulk kawalerii powołano do utrzymania porządku. — O strejkach donoszą teraz ze wszystkich niemal krajów, tylko jedno są mniejsze, drugie większe, jedno przemijają spokojnie, inne wywołują nieraz wielkie zaburzenia. — Arcybiskup Ireland z Baltimore w Ameryce, który bawił pewien czas w Brukseli, przybył do Paryża, gdzie miał kazanie o chrześcijańskiej dobroczynności w związku ze socyalną sprawą. W kazaniu dowodził arcybiskup, że wykonywa-

nie chrześcijańskiego miłosierdzia na szersze rozmiary, może się przyczynić wielce do występującej pod różnemi kształtami nędzy socyalnej. — Ksiądz arcybiskup Ireland jest bardzo światłym księdzem i zajmuje się bardzo kwestyą socyalną. Niemcy uważają go jako swego przeciwnika.

— **Turcyja.** Z wyspy Kreta donoszą, że wykryto tam spisek na życie księcia Jerzego. Do spisku należeli mahometanie. Rząd kretański wydał w sprawie kilku wpływowych mahometan, którzy mieli należeć do spisku. Podobno rząd kretański nie chciał wytaczać spiskowcom procesu, aby nie wywoływać wzburzenia w kraju, wołał przeto wydać poszlakowanych o to Turków. — Mahometanie niezadowoleni okropnie z obecnego stanu rzeczy na Krecie i dla tego albo wyspy opuszczają, albo swe niezadowolenie w inny sposób dokumentują.

Encyklika

Jego Świątobliwości Leona XIII
o poświęceniu społeczeństwa
ludzkiego Najśłodszemu Sercu
Jezusowemu.

Do Patriarchów, Prymasów, Arcybiskupów, Biskupów i innych Ordynaryi, które żyją w pokoju i społeczności z Stolicą Apostolską. Czcigodni Bracia!

Pozdrowienie i błogosławieństwo apostolskie!

Święty rok, który wedle zwyczaju i urządzeń przodków będzie niebawem obchodzony w tem podniosłem mieście, jak to Wam wiadomo, zapowiedzieliśmy już niedawno temu za pomocą pisma apostolskiego; ale dzisiaj, pełni nadziei i oczekiwania tem pobożniejszego obchodu tej świętej uroczystości rozporządzamy i przepisujemy akt podniosłego znaczenia, od którego, o ile tylko wszystkie serca zgodnie i chętnie uczynią temu zadość, oczekujemy nie bez przyczyny szczególnych i to trwałych owoców najprzód dla chrześcijaństwa, a potem dla całego społeczeństwa ludzkiego.

Niejednokrotnie już staraliśmy się, aby tę w tak wysokim stopniu wypróbowaną formę czci Boga, polegającą na czci Najśłodszego Serca Jezusowego, sumiennie utrzymać i coraz więcej uświetniać za przykładem Naszych poprzedników Innocentego XII-go, Benedykta XIII, Klemensa XIII, Piusa VI, Piusa VII, Piusa IX, a uczyniliśmy to mianowicie przez dekret z 28 czerwca 1889 r., za pomocą którego obchodzone pod tem mianem święto podnieśliśmy do obrzędu pierwszej klasy. Ale przed Naszemi oczami ukazuje się jeszcze bardziej uwydatniająca się czci, która ma być zarazem wykończeniem i doskonałem uzupełnieniem wszystkich objawów czci, jaką się składa zwykle Najśłodszemu Sercu Jezusowemu i mamy nadzieję, że będzie ona bardzo miłą, dla Zbawiciela naszego, Jezusa Chrystusa. To, o czem mówimy, nie pierwszy raz, to prawda, zostanie zainicjowane. Już bowiem blisko przed 25 laty, kiedy zbliżała się druga wiekowa uroczystość Boskiego zlecenia objawionego błog. Małgorzacie Maryi Alacoque, by szerzyć cześć serca Boskiego, nie tylko ze strony osób prywatnych, ale także ze strony Biskupów z wszystkich stolic, nad-

Na przyjęcie do Komunii świętej

wielki wybór

poleca

książek do nabożeństwa

w polskim i niemieckim języku, po jak najtańszych cenach

DRUKARNIA „Gazety Olsztynskiej”.

Najlepsze

śledzie

Schettland Mathies poleca sztukę po 5 i 4 fen.

S. Flątow,
ulica Prosta 23.

Na zawezwanie mej matki **Katarzyny Szarnowskiej** odpowiadam, że pełnomocnictwo (Vollmacht) oddam wtedy, kiedy dostanę należące mi się pieniądze. Radziłbym zaś tym osobom, które moją 80-letnią matkę do ogłoszeń po gazetach podburzają, aby lepiej patrzeli swoich spraw, bo tak długo dzban wodę nosi, aż się ucho urwie. Duży Klebark, 5 czerwca 1899.

Fr. Szarnowski.

Najlepsze

śledzie

Matjes poleca

S. Flątow,
ulica Prosta 23.

Sprzedaż drzewa.

W sobotę, 10-go czerwca przed poł. o 11-tej w Bartóltach z Nerwiku i Leszna około 20 słabych chłojek i około 30 słabych brzózek, oprócz tego drzewo na opał wedle zapasu i zapotrzebowania. — Przed tem o 10-tej wydzierżawienie trawy z obwodu Nerwik i Leszno.

W środę, dnia 14-go czerwca przed poł. o 10-tej w Starej Jabłonce drzewo na opał do lokalnego użytku z wszystkich obwodów z wyjątkiem Gibałów, jako i 19 setek sosnowych prętów na dachy.

Tak długo póki trwa wyprzedaż konkursowa J. Levy'go, i to o ile się zdaje najdłużej do 1-go lipca rb., z którym to dniem kończy się odnośna dzierżawa mieszkania, ma

wyprzedaż

dawniejszego tutejszego **J. i elbląskiego H. Levy'go** składu towarów konkursowych i sprzedaż innych towarów tutaj rynek nr. 20 być przedłużoną.

Oba składy zjednoczone zawierają niezmiernie wielki wybór gotowych

ubrań dla mężczyzn i chłopców,

pomiędzy tem i teraz wykończone eleganckie

chłopięce ubrania do prania,

(bluzy, jak i ubrania do szkoły). Niżej podane reszty zapasów, której później mają być publicznie sprzedane, wyprzedaje się po cenach bajecznie tanich, jak np.

Około 40 czysto wełnianych paltotów latowych

dla gimnazystów lub małych osób po 3 do 5 m.

Paltoty dla chłopców od 1—3 m.

Ubrania dla mężczyzn od 8—12 m.

Plaszcze od deszczu dla mężczyzn, bukskinowe z peleryną od 5—10 marek.

Powyższe rzeczy kosztowały trzy do cztery razy tyle i są wszystkie bez błędu.

Znakomite **SUKNA I BUKSKINY**

które mianowicie z elbląskiego składu towarów pochodzą, wyrabia się na ubrania według miary w znanym beznagannym wykończeniu pod kierownictwem wypróbowanego doskonałego przykrywacza i oddaje się także materye te metrami.

Na pewną ilość **żakietów latowych dla mężczyzn z sukna loden i caju**

od 1 do 4 m., jako i na eleganckie materye do płókania na ubrania, jak również na partya eleganckich **ubrań na przyjęcie do Komunii św.** zwraca się szczególną uwagę.

Najtańsza i stała cena jest na każdej sztuce oznaczona.

Osiadliem się w Olsztynie i mieszkam w domu pp. Grunwald i Blank ulica Prosta 39.

H. Brieskorn,

lekarz praktyczny, chirurg i akuszer.

Z powodu przepehnienia

meo składu sprzedaje następujące artykuły aż do 15 czerwca r. b., po znacznie **zniżonych cenach:**

a) WINO.

Białe sycylijskie dotąd 1,20 za flaszkę, teraz 0,90 fen. ze szkłem.
Samos wybór 1,20 " " " " " " " "
Mosel Bruttigera 0,90 " " " " " " " "
Niemieckie wino 0,90 " " " " " " " "
ezerwone 2,00 " " " " " " " "
Tokaj Malton 2,00 " " " " " " " "
Sherry Malton 2,00 " " " " " " " "
Portwein Malton 2,00 " " " " " " " "
Szampan „Germania“ 2,00 " " " " " " " "

b) Cygary.

2 m. za 100 sztuk teraz 1,85 m.
Estera dotąd 2,40 m. " " " " " " " "
Effektos 2,50 m. " " " " " " " "
El Navio 2,75 m. " " " " " " " "
Virginia 3,20 m. " " " " " " " "
Monopole 3,25 m. " " " " " " " "
Walküre 3,75 m. " " " " " " " "
Waldnixon 3,80 m. " " " " " " " "
Sidono 1,90 m.

c) Towary kolonialne.

Herbata Souchong dotąd 2,50 m. funt, teraz 1,90 m.
Palona kawa 0,80 m. " " " " " " " "
Cykorya 0,18 fn. " " " " " " " "
Powidla (Pflaumenkreide) 0,30 fn. " " " " " " " "
Sliwki (szwaczki) tureckie 0,25 fn. " " " " " " " "
" Szanownej Publiczności zwracam łaskawie uwagę na tą korzystną sposobność taniego zakupu.

P. Hirschenberg, wartenbork.

Osiadliem się w Olsztynie i mieszkam w dawniejszym pomieszkaniu **śp. dr. Przewoskiego.**

Dr. Dekowski,

lekarz praktyczny, chirurg i akuszer.